

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากตัวเลขของผลกระทบดังที่แสดงไว้ในบทที่ 4 ถึงผลกระทบ Trade Creation และ Trade Diversion ที่เกิดขึ้นในแต่ละตลาดในกลุ่มอาเซียนส่งออกแล้ว จะเห็นได้ว่าระบบสิทธิพิเศษนั้นมีประโยชน์ต่อประเทศกำลังพัฒนาอย่างมาก โดยช่วยก่อให้เกิดการขยายตัวทางการค้าอันเป็นผลมาจากการเพิ่มความสามารภในการเจาะตลาดของประเทศอุตสาหกรรม - ถึงแม้ว่าจะมีการลดลงของอัตราภาษีศุลกากรที่จัดเก็บจากสินค้าในหมวดสินค้าต่าง ๆ ของประเทศอุตสาหกรรมอื่น เป็นผลมาจากการประชุมของ GATT ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ตลอดจนลักษณะของความไม่แน่นอนของระบบสิทธิพิเศษ (uncertainty) เองก็ตาม แต่ระบบสิทธิพิเศษก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ต่อไป

สำหรับการใช้ประโยชน์จากระบบสิทธิพิเศษนั้น ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซียได้รับประโยชน์จากกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในขณะที่ประเทศไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ได้รับประโยชน์จากสินค้าในกลุ่มสินค้าเกษตรกรรมและกิ่งอุตสาหกรรมในตลาดของกลุ่มประชาคมยุโรป และประเทศญี่ปุ่น แต่สำหรับตลาดการนำเข้าของสหรัฐอเมริกาเนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลที่ใช้ในการประมาณค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าและค่าความยืดหยุ่นของการทดแทนกัน จึงทำให้ต้องติดการประมาณค่าผลกระทบ Trade Creation และ Trade Diversion ในบางหมวดสินค้า ซึ่งรวมทั้งหมวดสินค้าอุตสาหกรรมด้วยจึงทำให้ไม่ทราบถึงผลกระทบในสินค้าหมวดนี้ แต่ถึงกระนั้นลักษณะโดยทั่วไปก็คงไม่ต่างจากลักษณะที่เกิดขึ้นในตลาดของกลุ่มประชาคมยุโรปและประเทศญี่ปุ่น อันเป็นผลมาจากลักษณะโครงสร้างการผลิตของแต่ละประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนที่แตกต่างกันนั่นเอง ในส่วนของผลกระทบจากการที่กำหนดให้ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ถูกระงับการได้รับสิทธิพิเศษนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบแก่ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนอื่น ๆ ในลักษณะ

การค้าที่ขยายตัวสูงขึ้น แต่ก็มีค่าต่ำกว่าในกรณีของการที่กำหนดให้ประเทศNICS แห่งเอเชียถูกระงับการได้รับสิทธิพิเศษดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 และ 4.9 ตามลำดับ จากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนดังกล่าวมาแล้วนั้น ในกรณีที่เกิดปัญหาทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนกับประเทศที่นำเข้าที่สำคัญเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดสหรัฐอเมริกาแล้วย่อมทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงแก่สินค้าที่ส่งออกจากกลุ่มประเทศอาเซียน ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นกับกลุ่มประชาคมยุโรปที่สหรัฐอเมริกาใช้มาตรา 301 ตอบโต้ โดยจัดเก็บอัตราภาษีศุลกากรสูงถึง 100% สำหรับสินค้าหมวดเนื้อสัตว์ (Livestock) ของกลุ่มประชาคมยุโรป ในปี พ.ศ. 2532 แต่ถึงกระนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นก็ขึ้นอยู่กับอัตราภาษีศุลกากรที่ถูกจัดเก็บด้วยว่าจะอยู่ในระดับที่สูงเพียงไร อย่างไรก็ตามตัวเลขผลกระทบที่ได้จากการทำการประมาณค่านั้นก็อยู่ภายใต้ข้อสมมติที่ให้แต่ละประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนได้รับสิทธิพิเศษเต็มตามมูลค่าของสินค้าที่ตนส่งออกไปยังตลาดที่ให้สิทธิพิเศษซึ่งในความเป็นจริงแล้วประเทศกลุ่มอาเซียนไม่ได้ใช้สิทธิพิเศษเต็มตามมูลค่าที่ตนส่งออก แต่ก็อยู่ในระดับสูง เช่นในปี พ.ศ. 2531 ประเทศไทยได้รับสิทธิพิเศษจริง (received) มีมูลค่า 680 ล้านECU หรือเท่ากับร้อยละ 55 ของสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าที่ได้รับสิทธิพิเศษจริง (received) ต่อมูลค่าการนำเข้าที่อยู่ในข่ายการได้รับสิทธิพิเศษ (covered) ในตลาดการนำเข้าของกลุ่มประชาคมยุโรป ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 55, 23 และ 43 หรือมีมูลค่าเท่ากับ 464, 421 และ 421 ล้านECU ตามลำดับในตลาดการนำเข้าของกลุ่มประชาคมยุโรปด้วยเช่นกัน ดังนั้นสำหรับประเด็นนี้ ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนควรที่จะดำเนินนโยบายในการที่จะใช้ระบบสิทธิพิเศษในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยประเทศสมาชิกควรที่จะให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับระบบสิทธิพิเศษ ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ว่ามีสินค้านายการใดบ้างที่ได้รับสิทธิพิเศษแก่ผู้ส่งออกของตนรวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ในการได้รับสิทธิพิเศษ เช่น เงื่อนไขที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของสินค้า เป็นต้น และนอกจากนั้นประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนควรที่จะทำการขยายตลาดการส่งออกไปยังประเทศอุตสาหกรรมต่างๆ แทนที่จะพึ่งพาสตลาดการส่งออกของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นหลัก เพราะการกระทำเช่นนั้นจะเปิดโอกาสให้ประเทศนั้นโน้มเอียงที่จะทำการค้าในลักษณะทวิภาคีหรือทำการกีดกันทางการค้าในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังเช่นในกรณีของประเทศ

สหรัฐอเมริกา หรือในกรณีของประชาคมยุโรปที่จะเริ่มใช้นโยบาย Differentiation Policies ในการให้สิทธิพิเศษ สำหรับระบบสิทธิพิเศษของคนที่ทำการต่ออายุ ใช้ในทศวรรษหน้า(ค.ศ. 1990's)

ตารางที่ 5 แสดงการได้รับประโยชน์จากGSPของประเทศต่างๆในตลาดของกลุ่มประชาคมยุโรป

ประเทศ	มูลค่าการนำเข้าอยู่ใน ข่ายได้รับ GSP	มูลค่าการนำเข้า ที่ได้รับGSP จริง
จีน	3379 (13.1) ¹	1490 (44) ²
บราซิล	2579 (10)	1490 (58)
อินเดีย	1496 (5.8)	1004 (67)
ไทย	1238 (4.8)	680 (55)
ฮ่องกง	3404 (13.2)	604 (18)
โรมาเนีย	929 (3.6)	497 (53)
อินโดนีเซีย	877 (3.4)	464 (53)
คูเวต	696 (2.7)	443 (64)
สิงคโปร์	1805 (7.0)	421 (23)
มาเลเซีย	980 (3.8)	421 (43)
รวม	25792 (67.3)	10798 (70)

ที่มา : com(90) 329 final, Generalized System of Preferences: Guidelines for the 1990s, Commission of the European Communities, 1990

หมายเหตุ : ¹ หมายถึง สัดส่วนของการนำเข้าที่อยู่ในข่ายได้รับGSPต่อการนำเข้าที่อยู่ในข่ายได้รับGSPทั้งหมด

² หมายถึง สัดส่วนการนำเข้าที่ได้รับGSPจริงต่อการนำเข้าที่อยู่ในข่ายการได้รับGSPของประเทศนั้นๆ

ประเด็นที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งนั้น ก็คือ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ถึงแม้ว่าแนวโน้มการส่งออกสินค้าในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมจะมีสูงขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับ สินค้าเกษตรกรรม และ กิ่งอุตสาหกรรม ทั้งในแง่มูลค่าและประเภทของสินค้า ทั้งนี้เพราะในอนาคตนั้นการแข่งขันและการกีดกันทางการค้าของสินค้าในกลุ่มสินค้าเกษตรกรรม ในประเทศอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะคงอยู่ในระดับสูงอยู่ต่อไป ถึงแม้ว่าจะมีการลดการกีดกันทางการค้าในหมวดสินค้าเกษตรกรรมลงภายใต้การประชุมรอบ Uruguay ของ GATT ก็ตาม จะเห็นได้จากการที่สหรัฐอเมริกาได้ทำการเพิ่มงบประมาณในโครงการ Export Enhancement Programe ขึ้นอีก 1 พันล้านดอลลาร์จากเดิม 1.5 พันล้านดอลลาร์ รวมเป็น 2.5 พันล้านดอลลาร์สำหรับการดำเนินโครงการในช่วง ค.ศ 1990's

เมื่อย้อนกลับไปพิจารณาประเด็นของการใช้สิทธิพิเศษที่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการนำเข้าที่อยู่ในข่ายการได้รับสิทธิพิเศษของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่สินค้านั้นไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของสินค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสินค้าอุตสาหกรรม และกิ่งอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดให้สินค้าที่จะได้รับสิทธิพิเศษนั้นจะต้องใช้วัตถุดิบหรือมีต้นทุนในการผลิตที่เกิดขึ้นในประเทศนั้นถึงระดับหนึ่งตามที่กำหนดไว้ภายใต้ระบบสิทธิพิเศษของประเทศที่ให้สิทธิพิเศษจึงจะได้รับสิทธิพิเศษ และอีกส่วนเป็นผลมาจากโครงสร้างการผลิตของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนที่ยังคงเน้นหนักในภาคเกษตรกรรมกับกลุ่มสินค้ากิ่งอุตสาหกรรม ซึ่งมีการกีดกันหรือจำกัดการได้รับสิทธิมากกว่าสินค้าในภาคอุตสาหกรรม ในลักษณะของการกำหนดโควตา หรือเพดานการนำเข้าขั้นสูง (ceiling) อย่างเช่นในกรณี สินค้าประเภทสิ่งทอ เป็นต้น ดังนั้น ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน (ไม่รวมประเทศสิงคโปร์) จึงควรดำเนินนโยบายในอันที่จะส่งเสริมการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของตนให้มีความเข้มแข็งหรือพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันแทนที่จะพึ่งการนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมของตนแล้วยังช่วยให้การใช้สิทธิพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย